

Sončeski

Posamezna številka 50 par.

Neodvisno glasilo
javnega mnenja
Izhaja vsak ponedeljek

Izdaja in ureja: MILAN PLUT, Cesta na Rožnik št. 5.

NAROČNINA: celoletno 12 din., polletno 6 din., četrtletno 3 din.

32. st.

V Ljubljani, dne 14. novembra 1921.

Leto I.

Najnovejša poročila.

Pred rekonstrukcijo Pašičeve vlade.

Beograd, 13. novembra. Politična situacija se je danes nekoliko razjasnila. Vlada ne bo podala ostavke, nego se bodo pričela pogajanja za sporazum med obema vladinima strankama na podlagi zahtev radikalnega kluba. Sigurno je, da bosta izstopila radikalna ministra Trifković in Gjurčić iz vlade. Minister Trifković bo na jutrišnji seji predložil svoj zadnji akt o spremembi skupščinskega poslovnika. Iz radikalnih vrst se čuje trditev, da je sedanja koalicijska neobhodno potrebna. Radikalci

pa sedaj tudi uvidevajo, da so šli predač in ne nameravajo več vzdržati kandidature Laze Markovića, za ministra notranjih zadev. Govori se, da so radikalni ponudili demokratom sledečo spremembo: Zunanje ministrstvo naj bi prevzel minister Svetozar Pribičević, notranje ministrstvo pa naj bi prevzel Momčilo Ninčić. Ker pa je še vsem jasno v spominu njegova finančna politika, katere posledice se še sedaj občutijo, se ta kandidatura ne odobrava.

Pašić za koalicijo.

Beograd, 13. novembra. «Balkan» piše o seji radikalnega kluba sledeče: Predsednik Pašić se je v ozirom na spor v klubu izrazil, da do razkola v koali-

ciji na noben način ne sme priti, ako pa bi do tega le prišlo, on ne bo hotel več prevzeti sestavo nove vlade. Za ta svoj sklep ima svoje globoke motive.

Avstrija prevzema Burgenland.

Eisenstadt, 13. novembra. Danes do-
poldne so pričele avstrijske čete marširati v Zaprano Madžarsko, da zasedejo in prevzamejo one kraje, ki pripadajo Avstriji. Pričeli so s prvimi tremi okraji Neusiedl, Baumern in Gattend, skozi katere vodi pot v Bratislavo. Predaja se je izvršila popolnoma mirno, ker so madžarske tolpe že pred 14 dnevi zapustile te kraje. Povsod so bile čete z veseljem

sprejete in prisrčno pozdravljane ker so prinesle zopet mir in red po strahovladni Heyša v okraje. Komendant Hohenberger je bil od župana mesta Eisenstadt slavnostno sprejet in pozdravljen. V odgovoru mu je Hohenberger dal zagotovilo, da bodo njegove čete skrbale za red in mir. Jutri se bo nato vršila predaja uprave mesta. Zasedanje ostalih krajev pa se bo izvršilo v kratkem.

Washingtonska konferenca.

Pariz 13. novembra. Danes je bil otvoren kongres v Washingtonu. Predsednik Harding je pozdravil delegate raznih držav in povdarjal da je glavni cilj te konference ta, kako bi si mogli od vojne utrujene države zasigurati mir.

London, 13. novembra. Reuter poroča iz Washingtona, da bo predložen konferenci predlog, ki vsebuje v glavnem sledeče točke: Anglija, Amerika in Japonska naj medsebojno sklenejo pogodbo da se razorože in vzdržujejo samo toliko vojske, ki bo zadostovala za obrambo

lastne države. Anglija in Združene države vzdržujeta z ozirom na svoje kolonije in posestva na obali tihega oceana jednako veliko pomorsko brodogradnjo. Vse tri države naj se zavežejo, v gotovem času ne graditi novih ladij. Samo stare, ne uporabne se smejo zamenjati z novimi. Onih šest križark, ki jih sedaj gradi Amerika, jih more še všteti v svoje stare brodogradnje, ker do sedaj še ni imela tega tipa. Trgovske ladje ne smejo biti oborožene.

Jugoslovanska zmaga na zagrebški univerzi.

Zagreb 13. novembra. Na univerzi je bila provedena volitev nove uprave jugoslovenskega akademskega podpornega društva, ki je s svojim predsednikom po stari tradiciji reprezentant univerze. Letos so hoteli študentje, ki pripadajo hrvatskemu bloku dobiti upravo v svoje roke, a so propadli. Od 1350 vpisanih članov jih je volilo 1029. Absolutno večino je dobila koalicija jugoslovenskega bloka s 547 glasovi. Koalicijo tvorijo demokrati, socijalni demokrati, grupi Selo in Janušić. Hrvatski blok, ki ga tvorijo Radičević, Franković, zajedničarji je dobil 277 glasov, grupa Domagoj (klerikalci) je dobila 128 glasov a nezavisni (Trumbićević) 77 glasov. Vsled tega je prišlo v upravo od jugoslovenskega bloka 14, od hrvatskega bloka 6, grupe Domagoj 4, in od nezavisnih 2 člana.

čević, Agatonović in Ribar. Ko je minister Pribičević stopil na govorniško tribuno, ga je zbrano občinstvo burno pozdravilo. Tudi njegov govor je bil sprejet z velikanskim navdušenjem. Prisotni so z velikim zanimanjem sledili izvajanju govornikov. Zborovanje se je pričelo ob 10. uri in je končalo ob 14.

ZA OBSTOJ MINISTRSTVA SOCIJALNE POLITIKE.

Beograd, 13. novembra. Savez jugoslovenskih dobrovoljcev je poslal ministrskemu svetu spomenico, v kateri izjavlja, da smatra nadaljni obstoj ministrstva za socijalno politiko kot eminentno državno in narodno vprašanje ter osobito povdarja tudi dosedanje uspešno delo tega ministrstva za saniranje socijalnega položaja jugoslovenskih dobrovoljcev.

DRŽAVNA HIPOTEKARNA BANKA.

Beograd, 13. nov. Včeraj dopoldne je imel prvi pododsek zakonodajnega odseka sejo, na kateri je razpravljalo o časnem zakonu glede izprememb in dopolnil v zakonu o upravi fondov, ki se bo pretvorila v državno hipotekarno banko. Vsi naši cerkveni in samostanski fondovi ter njihova posest bi se imeli z vsem

imtetjem izročiti upravi fondov. Razprava o tem vprašanju se bo še nadaljevala.

OBČINSKI VOLILNI RED ZA BOSNO.

Beograd, dne 13. novembra. Ministrstvo za notranje zadeve predloži prihodnje dni zakonodajnemu odboru predlog za občinski volilni red za Bosno in Hercegovino kot nujni zakonski načrt.

NEMŠKO-JUGOSLOVANSKA TRGOVINSKA POGODBA.

Beograd, 13. novembra. Na seji ekonomsko-financijskega komiteja ministrov se je včeraj razpravljalo o trgovski pogodbi z Nemčijo. Sklenjeno je bilo, da se sprejme ves materielni del pogodbe, medtem ko se politični del dá ministru notranjih del v pregled. Zastopnik nemškega poslanika je izjavil vašemu dopisniku, da ima od svoje vlade nalog, da vsak hip podpiše pogodbo, na kateri sta zainteresirani obe državi in da je bil že meseca februarja pripravljen to storiti ter da je bila pogodba že pripravljena v podpis. Vendar pa je zavladalo takrat neko nerazumljivo razpoloženje proti ratifikaciji te pogodbe.

Rapallo.

Eno leto je poteklo 11. t. m. od dneva, ko nas je antanta v Rapallu z največjim cinizmom razmesarila in izrezala velike kose iz našega živega telesa.

Pravimo: antanta, četudi so stali našim zastopnikom nasproti samo zastopniki Italije, Giolitti, Sforza in Bonomi so stajali naši delegaciji cinični ultimatum tudi v imenu Francije in Anglije in našim zastopnikom Vesniću, Trumbiću in Stojanoviću ni preostalo drugo kot podpisati predloženi jim protokol, da preprečijo — še večje nesrečo.

Oropali so nas temeljito ti trije «slabodumni» in «humani» narodi, ki so imeli vedno polna usta civilizacij, v svojih srcih pa samo prezrimeren cinizem, samo umazan egoizem in preziranje za vse, kar ni — njihovo.

Bili smo prevarani, ker smo verjeli besedam in si naših «prijateljev» nismo ogledali od znotraj. Ko so se nam pokazali v vsej svoji grdi nagoti, smo stali pred njimi majhni in slabi, naša država se je še nahajala v porodnih bolečinah in morali smo privoliti v boleče amputacije, ki so jih veliki in močni izvršili z vso brezsrčnostjo krvnikov.

Najlepši deli naše domovine so last sovražnika, najboljši sinovi našega naroda podložni tujcu. To je naša edina tolažba, ker naši Kraševci, Goričani, Tržičani in Istrani so iz takega kova, da se ne bodo dali uničiti, temveč bodo

KONEC STRAJKA V RIMU.

Rim 13. novembra. Ker je kongres fašistov iz vse Italije, ki se je vršil tu, danes končal, je bil po njih odhodu tudi generalni štrajk vseh obrti proglašen za končan. Med časom kongresa je prišlo do več spopadov pri katerih sta bila dva mrtva in več ranjenih.

FAŠISTI IN SOCIJALISTI.

Rim, 12. novembra. (Izv.) Statistika zadnjih bojev med fašisti in socialisti je sledeča: mrtvih 5, ranjenih 160, težko ranjenih 15; karabinerjev in vojakov je ranjenih 11; izvršenih je bilo okoli 300 aretacij, zaplenjena velika množina revolverjev, pušk, bomb in municije.

USODA NEKDANJEGA LLOYDOVEGA PARNIKA.

Rim, 13. novembra. Bivši parnik avstro-ogrškega Lloydja, «Vorwärts», ki ga je za časa vojne zaplenila portugalska vlada, se je vnel v pristanišču Lizbone in se potopil. Ta parnik bi moral Portugalska izročiti Italiji v zmislu mirovne pogodbe. Italijansko časopisje zahteva, da mora portugalska vlada plačati Italiji za uničeno ladjo odškodnino.

držali svojo zemljo trdno v rokah za sebe in za svoje — svobodne potomce.

Nobena sužnjost ni večna. Osvobodili so se narodi manjši in slabši od nas in tudi mi bomo dosegli naš cilj: osvoboditev poslednje naše vasi, poslednjega našega brata. V Rapallu se je zgodila velika krivica, tam nam je bil zadan prehud udarec, da bi mi njega mogli kdaj pozabiti. Spomin na Rapallo bo spremljal vsakega jugoslovenskega državljana skozi življenje, dokler se mu ne bo dala prilika, da kaznuje one, ki so v Rapallu opravljali posel krvnikov, po zaslugi.

Zalostno obletnico praznujemo, ampak večji od žalosti mora biti naš optimizem, naša vera v lastno moč in v pravico, naša volja, da krivico popravimo in pripravimo našim zaslužjenim bratom dan vstajenja.

Ta dan bo prišel tako gotovo, kakor je prišel Kajmakčalan! Degenerirani Italijani se bodo morali seznaniti s krepkimi mišicami mladega jugoslovenskega naroda in gledati bodo morali modro - belo - rdečo zastavo ponosno plapolati ne samo na Snežniku in na Učki, temveč tudi na naši Soči in v naših Brdih! Ta zastava bo znamenje zmage pravice nad krivico in takrat bo Rapallo samo še — neprijeten spomin. To bomo Jugoslovani dosegli, ker to moramo doseči, ako hočemo biti narod, ki da kaj na svojo čast!

Sami so krivi.

Ono, kar uganja zadnje čase naše separatistično časopisje, presega že vse meje. To časopisje hoče na vsak način dokazati, da je naša ustava veliko preliberalna, ker dovoljuje vse. Sicer je bilo parkrat že preveč in konfiscirani so bili trije klerikalni listi: «Slov. Gospodar», «Naša Moč» in «Avtonomist», ampak vplivalo ni to čisto nič na pisavo klerikalnih listov, ki psujejo dalje tako, da se človeku mora res gabit.

Nismo prijatelji konfiskacij, vemo ceniti pomen svobode tiska, ampak nekvalificirano vedenje klerikalnega časopisja

naravnost vpije po spremembi onega poglavja ustave, ki govori o tisku in ki je za naše razmere odločno preliberalen, ker je med nami še vedno preveč takih ljudi, ki to takorekoč neomejeno tiskovno svobodo na nečuden način zlorabljajo

Klerikalno časopisje napada državo iz same jeze, ker doživlja njihova stranka že dolgo neuspeh za neuspehom, kakor bi država kot taka bila kriva teh neuspehov. Najpoprej so poslali v boj svoje manjše liste, katerih pisava vzbuja že zdavnaj ogorčenje vsakega dostojnega človeka. «Slovenec» je stal bolj ob strani, ker se je še vedno upalo na

Demokratski zbor v Osijeku.

Osijek 13. novembra. Danes se je tu vršil veliki demokratski zbor kateremu je prisostvovalo preko 1000 oseb. Govorili so Ljuba Davidović, Svetozar Pribi-

Radića, Protića in kdo ve na koga še. Danes je jasno, da so ti upi splavali po vodi in zato se je tudi «Slovenec» pridružil «Straži», «Slov. Gospodarju», «Domoljubu», «Naši Moči» in «Avtonomist».

Avstrija je bila klerikalna in zato klerikalcem niti na misel ni prišlo, da bi jo napadali, v avstrijskih časih so celo vlade puščali na miru, brez ozira na to, da so vodile vse avstrijske vlade odločno pomembno politiko. To pomeni, da je klerikalcem prvo in glavno njihova stranka in duhovniška nadvlada in da spoštujejo državo samo dotlej, dokler oni vladajo v njej, kakor hitro pa njihova stranka izgubi oblast nad državo, postanejo klerikalci njeni odkriti sovražniki.

S tem dejstvom je treba računati. Stranka, ki se postavlja na tako stališče nasproti državi, ni nič boljša od komunistične stranke, ki tudi priznava samo državo, ki se nahaja pod njihovim vodstvom, drugače hočejo pa vse združiti s silo. Komunisti so s svojim nastopanjem prisilili parlament, da je ustvaril zakon v zaščito države. Ali si želijo klerikalci, da bi se določbe tega zakona porabljale tudi proti njim, ki so ravnotako sovražniki države kot komunisti?

Država ima pravico braniti se, kakor ima to pravico tudi posameznik. Vsakdo naj ima pravico zastopati svoje politične nazore in poskušati uveljaviti jih. Zato imamo svobodne volitve in naloga

strank, ki ostanejo v manjšini, je kontrola dela večine. Tako se dela v vseh demokratičnih državah, opozicija stoji nasproti vsaki večini in boji so ostri. Nikdar in nikjer pa nismo videli tega, da bi manjšina zato, ker jo je ljudstvo pri volitvah pustilo v manjšini, nastopala proti državi. To je čisto naša specialiteta in ta specialiteta je samo dokaz politične nezrelosti.

Klerikalci imajo vedno polna usta o demokraciji, ampak v praksi nastopajo proti demokraciji. Naša vlada je sestavljena iz parlamentarne večine, v kateri ni klerikalcev, ker se s to večino v marsikaterem vprašanju ne strinjajo. Dobro, demokrati so bili tudi že v opoziciji in so ostro napadali Protić-Korošev režim, pustili so pa na miru — državo in so — ko se je situacija spremenila — mirno lahko vstopili v vlado, da uveljavijo svoj program. To je bilo čisto drugačno vedenje in demokrati so stranka, ki lahko vlada in ki lahko tudi oponira — vladi, seveda, ne državi. Klerikalci pa s svojim vedenjem dokazujejo vsak dan bolj, da oni v Jugoslaviji sploh ne morejo več vstopiti v vlado, ker vlado zamenjujejo z državo, ker so sovražniki države.

To danes uvidevajo že vsi trezno misleči in zato so se klerikalci zastopni trudili, zastopni molodovali pri radikalcih. Nihče jim več ne zaupa, ker svojo pravo barvo preveč ostantativno kažejo. Zato so sami krivi svojih neuspehov.

Proračunsko ravnotežje.

Iz Peograda poročajo, da je v državnem proračunu za l. 1922. doseženo — prvič po vojni — ravnotežje. Izdatki so predvideni v višini 6290 milijonov dinarjev in toliko bodo tudi državni prejemki. Prvotni proračun je zmanjšan za znesek 620 milijonov dinarjev in tako se je doseglo ravnotežje v proračunu.

Ta vest je naravnost velikanskega pomena, ker ravnotežje v proračunu pomeni začetek nove dobe v našem državnem življenju. Vojna je finance vseh držav tako oslabela, da se vse države borijo z deficitom. Italija n. pr. izkazuje v svojem proračunu pet milijard primanjkljaja, da o drugih sosednjih državah niti ne govorimo. Mi smo pa v treh letih srečno prišli do ravnotežja v državnem proračunu!

Resnica je, davki so veliki in težki, ampak brez tega ne gre in za držav-

ljane je vedno boljše, ako so bolj obdavčeni in omogočijo s tem proračunsko ravnotežje, kakor manjše obdavčenje, v državnem gospodarstvu pa deficit, ki se pokriva s posojili pri Narodni banki, t. j. z novimi bankovci. Ravnotežje v proračunu prinese samo po sebi ne samo zboljšanje naše valute, temveč se sploh močno utrdi državni kredit. Ako se še promet kolikor toliko uredi s popravom obstoječih in z zgradbo novih železnic, ako se omeji uvoz na minimum najpotrebnejših predmetov in primerno poveča izvoz, bomo stali gospodarsko kmalu na veliko trdnostnih nogah, kakor stojimo danes.

Gospodarske razmere v državi se zboljšujejo, mi gremo lepšim in bolj-šim časom nasproti.

Pesem iredentistov.

Mi smo minerji! — zarili smo v rove gnev in obup in vse misli gorjube; vse svoje sanje in nade in upe skrili pod solncem smo v črne domove...

Hčerke — minerke, minerje — sinove vzeli seboj smo, da rijejo z nami; matere skrile v minerske so rove, da zarodijo — kot gude — jih v jami, da nadojijo jih v gnevu s solzami — hčerke — minerke, minerje — sinove.

Dol pod Dalmacijo, Istro, pod Krasom, solnčnimi brdi, vipavsko dolino, gozdov trnovskih in soško kotlino, pesent minerjev s proroškim gre glasom, mrko nasproti gre svobodnim časom, mrko prepreza že vso domovino...

Čujte nas, bratje, o, dajte nam znak, v Beogradu, Zagrebu, beti Ljubljani, da od Dalmacije daleč gor v Brda dvigne po rovih se narod teptani, da se od isker bolesti in srda ogenj razširi kot blisk na vse kraje, če že pod Trstom in solnčno Gorico, Puljem in Reko in zadnji vasico svet se zazibije, ves hkrati zamaje, vse z dinamitom zaženemo v zrak...

ko se razvleče poslednji oblak, zadnji v daljavi poleže se tek, ne več minerji, zidarji svobodni, bomo gradili na zemlji tej rodni, v solncu svobode nov ustvarili vek...

Igo Gruden.

Ljubljanski „parlament“.

Ljubljanski občinski svet je postal prvi mali parlament, v katerem se vodijo prav živahne debate, ki občinstvo tako zanimajo, da bo galerija kmalu premajhna.

Nasproti si stojita dve skupini: demokrati kot dosedanja večina in črno-rdečomodra koalicija kot nova večina, katere posamezni deli so do sedaj tajili odstoj koalicije kot take, češ, da se oni sporazumevajo samo «ad hoc». Sedaj pa že vsi priznavajo obstoj prave koalicije in zato je naziv črno-rdečomodra koalicija opravičen.

Trdna, seveda, ta koalicija ni. Klerikalci bi jo radi preveč zlorabili in zato je že odpadel dr. Jamar, ki je preveč sokolski, da bi sodeloval v koaliciji, katere glavni predstavitelji si dovoljujejo javno v občinskem svetu nastopati — proti sokolstvu.

Kot najmočnejša stranka v koaliciji hočejo klerikalci povsod in pri vsaki priliki

uveljaviti svoje klerikalne tendence. Oni čutijo neko zadoščenje, da so prišli do vpliva v oni Ljubljani, ki so jo vedno tako strupeno sovražili in ji škodovali kjer so le mogli. Prišli so v občinski svet, da bi napadali dosedanja upravo, katere zastopniki pa ne molčijo in iznašajo brez usmiljenja vse klerikalne lumparije, storjene v škodo Ljubljane. Klerikalci — njihov deželni odbor — so krivi električne mizerije, oni so krivi, da Ljubljana ni urejena, oni so krivi, da je Ljubljana še danes — dolga vas, ker klerikalni deželni odbor je onemogočeval vsako incijativo občinske uprave.

Zastopni je branil klerikalce socijalni demokrat Kocmur, ki je žongliral s konjskimi silami, o katerih niti pojma nima, kar mu je moral zaklicati inž. Turnšek, ki kot strokovnjak ni mogel več poslušati Kocmurjevih netočnosti in je celo župan moral Kocmurja opozoriti na to, da so njegove številke netočne.

Je vse zastopni: Koalicija nima strokovnjakov in dela nasproti demokrati opo-

ziciji nad vse smešno figuro. Vsaka seja ljubljanskega parlamenta dokazuje, da je Ljubljana — prav slabo volila, ker ima ravno v teh težkih časih na čelu svoje občinske uprave koalicijo, ki jo ni sestavil niti program, niti skupni cilji. Temveč samo in edino sovraštvo. S sovraštvom se pa Ljubljane ne bo dalo rešiti in povzdigniti.

Macedonija.

Kadarkoli se govori o zblizanju med Jugoslavijo in Bolgarsko, se mora pomisliti na Macedonijo, kjer leži jedro spora med Srbi in Bolgari. Tega spora ni mogoče rešiti brez privolitve Srbov in mi se nimamo čisto nič vtikati vanj, oziroma stati moramo brezpogojno na srbskem stališču, ki mora biti tudi naše stališče, iz več vzrokov.

Ako stojimo na stališču narodnega edinstva Slovencev, Hrvatov in Srbov — in to stališče nas je osvobodilo in ujedinilo — potem je macedonsko vprašanje ravno tako naše kot srbsko, kakor tudi mi pričakujemo od srbskega dela našega naroda, da bo smatral vprašanje našega Krasa in Primorja za svoje lastno vprašanje. In tudi ako pogledamo na spor čisto objektivno, moramo priznati, da je pravica na srbski, t. j. na naši strani.

Spor radi Macedonije je nastal med Srbi in Bolgari samo zato, ker je macedonsko ljudstvo nacionalno še popolnoma nerazvito. Ono govori jugoslovanski dialekt, ki je nekak prehod iz srbskega književnega v bolgarski književni jezik, glavne karakteristike tega jezika so pa nedvomno srbske.

To macedonsko ljudstvo je živelo do l. 1912. pod turškimi gospodstvom in v turških, t. j. popolnoma nekulturnih razmerah. Nacionalni čut pri njem sploh ni bil razvit, pač pa je bil razvit verski čut in vero je ono smatralo za največjo razliko med njim in Turki. To ljudstvo je dobro vedelo, da reflektirajo na njegovo ozemlje sosednje države in ono si je vedno želelo osvoboditve izpod turškega jarma, pri tem pa ni delalo med sosednjimi državami čisto nobene razlike: Srbija, Bolgarska ali Grčija — samo da so kristjani.

Tako je bilo razpoloženje velike večine macedonskega ljudstva l. 1912., ko je srbska armada vkorakala v deželo in z vkorakanjem srbske armade v Macedonijo je bilo rešeno tudi nacionalno vprašanje Macedoncev. Novega naroda se vendar ni moglo ustvarjati, kakor tudi mi nismo ustvarjali novega naroda v Prekmurju, četudi se Prekmurje v marsičem prav lahko primerja Macedoniji. V Macedoniji je bila vpeljana srbska uprava in srbska šola, ker se je to razumelo samo po sebi.

Da je vkorakala v Macedonijo bolgarska armada in da je dežela ostala v bolgarski posesti, bi bila upeljana bolgarska uprava in bolgarska šola, ker bi se tudi to razumelo samo po sebi, ker je pač Macedonce nacionalno še tako nediferenciran, da se lahko napravi iz njega dobrega Srba, ali pa tudi ravnotako dobrega Bolgara.

Bolgari so mislili in mislijo še danes, da se jim je v Macedoniji zgodila krivica.

Po vojni s Turčijo je imela tudi Bolgarska dobiti razen na vzhodu tudi del Macedonije od Turčije. Ona pa je hotela imeti vse in ni znala ceniti ogromnih srbskih žrtev in krasnih uspehov srbske armade, ki se ni vojskovala samo v Macedoniji in Albaniji temveč tudi pred Odrinom. Bolgari so Srbe napadli na Bregalnici brez vsake vojne napovedi in pri tej priliki so izgubili tudi oni del Macedonije, ki bi ga sicer dobili. Bili so premagani in Srbija je dobila Macedonijo v oni velikosti, kakor jo je l. 1918. prinesla v Jugoslavijo in s tem je tudi macedonsko prebivalstvo bilo nacionalno diferencirano, ono ne more biti več izročeno Bolgarom, kakor ono ne bi moglo več biti izročeno Srbov, ko bi se že devet let nahajalo pod izključnim bolgarskim vplivom.

To je popolnoma pravično in zato bo mogoč sporazum med nami in Bolgarsko še-le potem, ko tudi Bolgari priznajo obstoječe stanje. Izročiti Macedonce Bolgarom (kar je izključeno) bi pomenilo slabljenje Jugoslovanstva, ki se mora zbrati samo okoli najštevilnejšega in najmočnejšega našega plemena, srbskega. Jugoslovanstvo bo tem močnejše, čim bolj se posamezni njegovi deli medsebojno zblizajo. In v jugoslovansko državo stopijo lahko tudi Bolgari, ampak najpoprej morajo sprevideti, da je Macedonija nacio-

nalno še diferencirana in da tam ni nobenega mesta za protisrbsko propagando.

Breztakno, da ne rečemo kaj hujšega, je, ako se naši listi vtikajo v to zadevo kot nekaki — posredovalci, ko bi morali vedeti, da tu ni mesta za nobeno posredovanje. Kaj bi tak slovenski list rekel, ko bi se našel srbski list, ki bi rekel, da se Kras in Primorje Srbov nič ne tičejo, ker tam ni Srbov? Gotovo bi mu odgovoril, da na Krasu in Primorju sicer ni Srbov, da so pa tam — Jugoslovani! Enako je s Koroško in kakor mi zahtevamo od vsega naroda, da smatra Koroško in rapalsko nesrečo za svojo nesrečo, tako smo tudi mi dolžni stati v macedonskem, oziroma srbsko-bolgarskem sporu brezpogojno na strani srbskega dela našega naroda, ker samo on edini je merodajen presojati to vprašanje, on naj odloči kdaj se sklene z Bolgari sporazum.

Albanija.

General Smiljanic je zasedel s svojimi četami demarkacijsko črto proti Albaniji, kakor jo je l. 1918. določil poveljnik so-lunske armade general Franchet d'Esperey. Na tej črti so se naše čete ustavile in niso prodirale dalje.

Italijanski listi so pa naenkrat priobčili vesti, da je Smiljanic zasedel Lješ in Sv. Ivan Meduanski, da je zavzetje Skadra samo vprašanje ur in da so jugoslovanske čete oddaljene od glavnega mesta Albanije, Tirane, komaj 40 kilometrov in samo malo še, pa bodo začele padati jugoslovanske granate na albansko «prestolico».

Vse te vesti so bile od začetka do konca zlagane, ker mi se z Albanijo ne nahajamo v bojnem stanju, torej je izključeno, da bi prodirali na albansko ozemlje. Zasedli smo samo demarkacijsko črto, ker meje Albanije pač še niso definitivno in končno veljavno določene.

Namen, ki so ga zasledovali laški listi s svojimi alarmantnimi, lažljivimi poročili, leži na dlaní: hoteli so nas očrniti pred velikimi silami v momentu, ko se one pečajo z določitvijo albanskih mej in res, angleška vlada nas je baje zatožila pri zvezi narodov, češ, da ogrožamo mir!

Ne vemo ako je ta vest resnična, ampak značilna je zelo na odnošaje, ki so zavladali med nami in med našimi kdajnimi zavezniki. Velika antanta bi rada napravila iz srednje Evrope ozemlje, ki bi ga njen kapital nemoteno izkoriščal in ker mi nismo tako neumni, da bi se dali izkoriščati kot afriški zamorci, temveč hočemo živeti samostojno življenje — je postala antanta naša nasprotnica, posebno odkar smo jo prisilili, da se je v madžarskem vprašanju vsaj v glavnih točkah morala postaviti na našo stran.

Albanske meje bodo najbrže take, da bo «volk sit in koza cela», t. j. one nas ne bodo zadovoljile, kakor nas je antanta še — povsod, kjer je le mogla, priščipnila. Celovec, Pečuh, Rapallo — sami kraji, kjer so nas naši nekdanji zavezniki oškodovali za več ali manj našega ozemlja. Oškodovali nas bodo tudi pri odločanju albanske meje, ker vidijo, da so z albanskimi razbojniki v sorodu in jim bodo pomagali.

Mi pa vendar ne bomo obupali. Našli smo sredstva in načine, da se obranimo pred našimi sovražniki in našli bomo sredstva in načine, da se obranimo tudi pred našimi — «prijatelji».

Antantina moč in slava ne bo večna! Degenerirani narodi zapadne Evrope naj si preveč ne domišljujejo in naj ne računajo s tem, da bodo živeli na račun malih narodov! Ti mali narodi se bodo združili in strli bodo vsak imperijalizem zapadne Evrope.

Naj postavlja antanta albansko mejo kakor hoče in naj nas le izziva — bodo vsaj tudi oni zaslepljenci spregledali, ki še danes prisegajo na Francijo in na Anglijo! Verujemo trdno v našo bodočnost, v kateri bomo mi postavljali meje, pravične meje naši državi.

Pametni ukrepi.

Proti stalnemu padanju vrednosti našega denarja, ki se je šele zadnje dni ustavilo, je ukrenila vlada marsikaj in v splošnem so z njenimi ukrepi finančni in pridobitni krogi zadovoljni. Slišijo in čitajo se tudi kritike, ampak te so bolj osamljene in se ne nanašajo toliko na vladne ukrepe kot take, temveč se samo izražajo dvom o tem, ako se bodo ukrepi točno tudi izvršili.

Ustavljamo se pri treh vladnih ukrepih, ki so res pametni in so lahko tudi zelo koristni, ako se resnično izvedejo. Prvi tak ukrep je: zaščita domače industrije.

Vsaka država bo lastno industrijo štela vse dotlej, dokler ta industrija državne zaščite ne izkoristi. Samo pri nas se pa do sedaj to ni delalo in je ravno država dajala trgovini slab vzgled, kako se domača industrija — ne podpira, ker je sama kupovala najrazličnejše industrijske izdelke, ki bi jih dobila doma, v inozemstvu in s tem povečala zahtevo po tujih valutah. Večliko je v tem oziru grešilo posebno ministrstvo železnice in vojno ministrstvo, od katerega bi najmanj smeli kaj takega pričakovati. Cena ne sme igrati pri tem odločilne vloge, ker konkurenca z vedno padajočo avstrijsko valuto je težka (za našo industrijo namreč) in vedno je boljše, ako država plača blago malo dražje, samo da ga plača z našim denarjem in da ta denar ostane doma. Ako se bo kupovalo vse, kar se doma izdelava, doma bodo tovarne lahko delale v polnem obratu in cene njihovih izdelkov bodo lahko kmalu nižje, ker se znatno zmanjšajo režijski stroški. Ako se ta zaščita domače industrije resnično dosledno izvede, bo s tem največ pomagano naši valuti, ker bo uvoz takej znatno zmanjšal.

Zelo umesten je tudi ukrep o potnih listih na Dunaj in v Avstrijo sploh za ženske, ki potujejo v veliki večini samo zato, da odnesejo naš denar na Dunaj za obleke. Te ženske so najnevarnejše tihotapke, one delajo naši valuti naravnost ogromno škodo, ker znosijo na Dunaj številne milijone našega denarja. V tem oziru naj se le strogo postopa, saj luksusa je pri nas več kot preveč in nobene škode ne bo od tega, ako se on malo omeji, bo vsaj dinar bolj iskana valuta v inozemstvu!

Tudi stroge kazni, ki jih predvidevajo vladni ukrepi za tihotapce, so zelo umestne. Tihotapec je izvržek človeške družbe, ki mu delo smrdi in živi od tihotapskih dobičkov. Takih «kavalirjev» se ne sme prijemat z rokavicami in kaznovati z denarnimi globami. Kazen mora biti ostrejša in občutljivejša, samo na ta način se bo tihotapstvo, ki je postalo že prava bolezen obmejnega prebivalstva, vsaj omejilo, ko že ni upati na to, da bi se ga popolnoma zatrl, ker je delamrznost in želja po dobičku prevelika.

Posledice vladnih ukrepov so se že začele čutiti. Na tujih borzah se je začela zopet dvigati vrednost dinarja in na naših borzah so začele padati tuje vrednosti. Seveda, do popolnega ozdravljenja naše valute je še dolga pot, to ozdravljenje je odvisno od našega splošnega gospodarskega razvoja, od naših prometnih prilik itd. Vsega ne bomo dosegli na enkrat, ampak storiti je treba vsaj ono, kar je že danes v naših rokah.

Vsi ministri!

V Beogradu se vrši v radikalnem klubu oster boj, ki ga nekateri predstavljajo kot boj med strujami, češ, eni so za to, da se ostane v koaliciji z demokrati, drugi so pa proti temu.

Ne zve se pa o ostrih dobatah v klubu nič, ali pa prav malo, ker je stroga molčečnost ne samo sklonjena, temveč se je radikalni poslanci tudi držijo. Samo eden je odgovoril na vprašanje zakaj se gre: «Bruka (sramota) jedna, kaj svi hoče biti ministri.»

In za to se bo najbrže šlo. Radikalci so stara stranka, ki je bila že večkrat in dolgo na vladi in ima v svoji sredini toliko bivših ministrov, da ne ve, kam z njimi, mladi pa ne pridejo na vrsto, ker je starih toliko, da ne bi bilo prostora za vse, tudi če bi bili radikalci sami na vladi, sedaj pa morajo deliti ministrska mesta še z demokrati, muslimani in samostojnimi kmeti!

Ně, tak položaj res ni za radikale, ki imajo toliko starih, bivših ministrov in toliko mlajših politikov, ki bi se tudi radi uveljavili. Ti mlajši zahtevajo umaknitev starejših ministrov, posebno ministrov Trifkovića in Gjuričića.

Seveda, radikalci bi radi tudi dobili v svoje roke ministrstvo notranjih zadev, ker so baje nezadovoljni s Pribičevićem. Demokrati ne bi storili prav,

ako bi žrtvovali enega najboljših svojih mož, ker položaj ni tak, da bi morali odnehati. Radikalna in demokratska stranka sta približno enako močni in ako imajo radikalci predsedstvo vlade, pripada demokratom ministrstvo notranjih zadev.

Vlada se bo na vsak način deloma rekonstruirala, ampak najbrže na tak način, da se izvrše spremembe v ohih ministrstvih, ki so zasedena po radikalcih. Odstopila bosta najbrže ministra Trifković in Gjuričić, da napravita prostor — mlajšim.

Mimogrede.

«Avtonomist» ima smolo — bil je konfisciran. V današnjih časih tolike tiskovne svobode biti konfisciran — to je res smola, ampak «Avt.» se je našel vsaj v primeru družbi — z «Našo močjo» in «Slovenskim Gospodarjem».

Klerikalci so v zadnjem času sploh hudi kar se da. Na opozicijo niso navajeni, ker so bili vedno na površju, sedaj se pa pri nas že tako dolgo vlada brez njih in nikomur se ne toži po njihovi vladi! To je naravnost nečuvstvo, da niti radikalci ne reflektirajo na klerikalce, ko je vladalo včasih tako prijateljstvo med njimi, da je prišel Velizar Janković celo na orlovsko slavnost v Maribor!

In klerikalnim volilcem tudi ni prav, da njihovi poslanci kozoice prevračajo, namesto da bi delali. Te volilce je treba potolažiti, da se ne bi pri prihodnjih volitvah zmotili in vrgli kroglice kam drugam in ne v klerikalno skrinjico. Klerikalci so jo pogruntali: začeli so trobentati urbi et orbi, da so oni dosegli — demobilizacijo, češ, vojni minister je njihovemu odposlanstvu obljubil, da bo takoj demobiliziral. Sicer so se tem trditvam krave smejale, ker je vsakemu otroku znano, da je demobilizacija stvar vojnega ministra samo v tehničnem oziru, sicer je pa to stvar vlade, ki sama dobro ve, kdaj je mobilizacija potrebna in kdaj ne in ko bi obstajala še kaka nevarnost, bi se mobilizacija nadaljevala, brez vsakega ozira na Korošev klub.

Ampak en uspeh so klerikalci vendar dosegli. Sicer se to ni zgodilo v Beogradu, temveč v Ljubljani, ali uspeh je vendar le in lahko so ponosni nanj. V ljubljanskem občinskem svetu so mogli ob grobnem molku narodnih socializmov občiniti demokratom, da so slabo gospodarili, ker so dali trg Tabor — Sokolu. Nam se smilijo oni Sokoli, ki so resnično nacionalni in napredni, sokolski, pa so — sledeč praznim geslom — s tem, da so volili narodne socialiste, omogočili ta napad na sokolski dom. Ti se nam smilijo in Ljubljana sploh, da je doživela svoje — črne dneve, katerih se je tako dolgo in tako uspešno branila.

Občinski svetnik dr. Jamar je zaradi tega odstopil in občinski svetnik Tavčar je v prihodnji seji izjavil, da je tudi on Sokol in da v vprašanju sokolstva nikdar ne bo storil nobenih kompromisov. To je sicer zelo lepo, ampak vse to ne spremeni dejstva, da so klerikalci prišli v ljubljanskem občinskem svetu do tolike veljave samo s pomočjo narodnih socialistov.

Nad vse zanimiv list je «Novi čas». Omenja italijanska poročila, po katerih je general Smiljanč zavzel Lješ in druge kraje v Albaniji in se huduje: Kako je to, da moramo zvedeti te novice iz laških listov in ako vesti niso resnične, zakaj jih vlada ne dementira? Čemu bi vlada dementirala, ko je pa že sporočila javnosti, da so čete generala Smiljanč zasedle linijo, ki jo je določil leta 1918. general Franchet d' Esperay in da so se tam ustavile?

Še interesantnejši je «Slovenec», ki istočasno, ko se poroča iz Beograda o Koroševem ponujanju radikalcem, vpije, da bo sedanja vlada še na kolenuh prosila opozicijo, da bi prevzela njeno zupuščino. Kislo grozdje! Na vlado ne morejo, pa vplijejo, da nočejo!

So že krotki!

Ko so bili objavljeni vpoklici štirih letnikov rezerv, so se vse s skrbjo povpraševalo: Kaj bo na Hrvatskem? Za Slovenijo nismo bili v nobenih skrbih in pokazalo se je, da so bile tudi vse skrbi nepotrebne, ker so se vsi vpoklicani odzvali polnoštevilno, kot se spodobi dobrim vojakom, ampak na Hrvatskem je drugače, tam ima veliko

besečo Radić in utegnilo bi se kaj zgoditi.

Pa se ni zgodilo nič, samo v nekaterih krajih so vpoklicani ostali doma, češ, da ustava, ki je izdelana brez sodelovanja Radićeve stranke, sploh ni veljavna za Hrvatsko. Prišli so tudi k olčinskemu uradu in okrajnemu glavarstvu in podali tam tozadevne izjave, v eni vasi so pa razorožili štiri orožnike, ki so prišli tam slučajno, ne v zadevi vpoklicev.

In tudi ti incidenti so bili povsed opravljeni tako, da so se končno vsi vpoklicani odzvali in do kakih neredov radi tega ni nikjer prišlo. Nekaj hujskačev je bilo pač aretiranih in ti se bodo zagovarjali pred sodiščem radi pregreška proti določilom zakona v varstvo države, (kazen smrti, ali pa 20 letna ječa) in oni trmoglavci, ki so sploh niso odzvali pozivu, pridejo pred vojaško sodišče, ki jih lahko kaznuje z zaporom do petih let.

V splošnem so torej tudi na Hrvatskem potekli dnevi «mobilizacije» mirno in brez neredov, našle so se pa izjeme, ki bodo čutile posledice za svoje postopanje proti državi in ko pride zopet poziv na orožno vajo, ali pa tudi na mobilizacijo, ne bo najbrže tudi na Hrvatskem nobenih incidentov več, ker bodo Radićevi pristaši sprevideli, da nimajo v Radiću nobene zaščite, da je on brez vsake moči, da ima samo velik jezik, država je pa dovolj močna, da pribavi rešpekt svojim naredbam.

Zelo krotki so že postali Radićevi pristaši, ker vidijo, da od Radićevih velikih besed nimajo nič dobrega pričakovati, pač pa lahko doživijo, ako njega poslušajo, da pridejo v — zapor. Negativna politika nikdar ni bila dobra, doseči se da kaj samo z delom, to uvidevajo polagoma tudi Radićevi pristaši in prišel bo čas, ko bo to uvidel tudi Radić.

Razmere, v katerih živimo, so težke in kot nalašč ustvarjene za demagogijo. Na Hrvatskem, kjer je kmetstvo ljudstvo politično najmanj prosvetljeno, se je tudi demagogija najmočnejše razvila. Ampak čas dela svoje, razmere se urejajo in boljšajo, država se utrjuje. Hrvatski kmetje imajo Radića še vedno za boga, ampak pred voljo države so že postali krotki in bodo vedno bolj, misel narodnega edinstva bo zmagała tudi tam in demagogi bodo odšli osramočeni — v kot.

Karlovo „letovišče“.

S Karlom postopajo lepše kot so postopali z Napoleonom. Korzikanca so Angleži internirali na pust otok sv. Helene, Karla pa na prijazen otok Madeira v Atlantskem oceanu, kjer raste zlehtna trta, iz katere pripravljajo posebno dobro vino «malvazijo».

To bo nekaj za Karla! Angleži so res tiči, oni so dobro vedeli, da se mora takega človeka, ki rad uhaja, naravnost prikovati na določeni mu internat in to se doseže najlažje, ako se ga internira daleč od dežele, po kateri hrepeni njegovo srce, sredi morja, da beg ni tako lahek in v kraju, kjer je — dobro vino, ker po svoji ljubezni do dobre kapljice je Karl svetovnoznani.

Tudi drugače je Madeira zelo prijazen otoček. Obsežen ni posebno in prebivalcev ima komaj 150.000, tudi ni tam hude zime, niti hude vročine, tako, da je klima prav ugodna. Celo dežja je prav malo in nebo je vedno modro, samo včasih pokrito za nekaj ur z oblaki. No, ako bo Karlu dolgčas po oblakih, bo že malvazija storila svojo dolžnost in Karla malo «beneblala».

Ako bi Karl hotel živeti kot navaden zemljan, bi bil s svojo usodo pravzaprav lahko zadovoljen, ker slabo se mu ne bo godilo na Madeiri. On bi se skoraj gotovo tudi sprijaznil z razmerami, ampak Zita! Ta gotovo ne bo zadovoljna na Madeiri, ker toliko denarja ne bo imela, da bi mogla držati svoj «dvor» in ako bi tudi to zmogla, kaj ji vse to pomaga, ko pa ne bi niti kraljica, kaj še-le cesarica!

Na lep otok so odpeljali Karla in Zito, ampak zadovoljna ne bosta, o tem ni nobenega dvoma. Le nazaj naj ne prideta več, nas naj pustita na miru in naj nas ne vznemirjata vsakih šest mesecev. Ali bodo Angleži dobro pazili na interniranca? Bodo pazili tako, kot so pazili na Napoleona?

Je namreč velika razlika: Napoleon so Angleži sovražili iz dna svojih duš, Karla pa ne sovražijo in se ga tudi čisto nič ne bojijo.

Zato bomo pa mi bolj pazili!

Slovenski paradiz.

Slovenec smo napreden narod; kot gobe v dežju rastejo na vseh straneh proroki novi — in liste ustanavljajo.

Kot ofic'jno osmo stranko že 'mamo zemljoradnike in «Naša vas» že 'shaja v Celju — kmal' liste vse vasi dobé.

To bodo se proroki tolkli, «mearške bitke» razsajale! Še lepše zvezde bodo Kranjcem kot zdaj v bodočnosti sijale.

Zapiski.

Kaj jih drži skupaj? V imenu narodno-socialnih občinskih svetnikov je izjavil na zadnji seji ljubljanskega občinskega sveta občinski svetnik Tavčar, da niti govora ne more biti o temu, da bi narodni socialisti za voljo koalicije s klerikalci odnehati tudi za las od svojih socialnih in naprednih načel. To se prav lepo sliši, posebno ako je izgovorjeno javno in v taki korporaciji kakor je občinski svet. Ampak vprašanje nastane: čemu potem sploh koalicija? Klerikalci so šli vanjo vendar izključno za to, da uveljavijo svoj klerikalni program. Ne, ta koalicija ne bo dolgo obstojala, ker je nenaravna. Narodni socialisti so po veliki večini odločno naprednega mišljenja in koalicija s klerikalci ne bo dolgo držala.

Tudi dokaz! «Jugoslavija» poroča iz Ptuja, da je bil pred sodiščem oproščen dr. Jenko, ki ga je tožil okrajni glavar dr. Pirkmayer zaradi žaljenja časti. Pri razpravi se je dokazalo, da dr. Jenko nikdar ni izrekel očitanih mu žalitev in to je — po «Jugoslaviji» — prvi dokaz, da so iz trte izvite vse ovadbe, ki jih je vložil dr. Pirkmayer proti različnim pristašem NSS. Nam se pa zdi, da je to dokaz, da nihče nič slabega in žaljivega ne govori o drju. Pirkmayerju, ker dr. Jenku se ni morda posrečil dokaz resnice, temveč dokaz, da ni govoril o dr. Pirkmayerju, da «ne spada na to mesto».

Možje časa.

VII.

O Šerku rad ne govorim, v njem psihiatra se bojim: lahko iz jeze lep'ga dne še na Studenec me zapre. Zdravnik mu neki bridkih par povedal je — in da v očeh «original» ostal bi vseh, očitke Šerko je priznal.

VIII.

V «Jugoslaviji» neznan se skuša v verzih modrijan. On «špice» rad bi verzom dal, ko bi le to — za vruga — znal. To pesem tužna je kopuna, zato 'mam sum spet na Bračuna... Izključno seveda ni, ko svet tak' čudno se vrtil, da nova c'lo je ženska sila to pesniško perot razvila.

Med vrstami.

«V vsaki slovenski občini me čitajo,» pravi «Avtonomist» in se je pri tem prav pošteno zlagal.

Saj je vendar znano, da vsaka občina nima svojega duhovnika, temveč je po več občin skupaj v eni župniji, razen duhovnikov in par takzvanih «kulturnih delavcev» se pa za «Avtonomista» živ krst ne zmenil.

Naši kvadružgoni se sprejeli v svojo družbo tudi gosp. Protiča, ki je pa menda odklonil ponudbo, ker je navzlic svoji ekstravaganci sprevidel, da je družbica, ki se zbira okolu «Avtonomista» tudi za njega — preveč kvarožunska.

Čudno: ministrstvo za socialno politiko hočejo odpraviti radikalci, ker jim socialna skrb ne leži preveč pri srcu,

Pri nas pa pričakujejo rešitev po radikalnih ravno one stranke, ki največ naglašajo svoja socijalistična načela. Res, vse narobe!

«Avtonomist» se je skliceval na Italijo, češ, tam dobijo Slovenci avtonomijo, v Jugoslaviji so pa obsojeni na smrt.

Res, ustanovljena je nekaka posvetovalna komisija za Primorje, ki naj bo nekaj začasni najvišji avtonomni organ, ki pa ni izvoljen od ljudstva in tudi nima kako odločilno funkcijo. Njegove člane je imenovala vlada, ki je imenovala v posamezne odseke po 14—19 Italijanov in po enega (ali pa tudi nobenega) Jugoslovana!

Hvala lepa na taki «avtonomiji».

Krona raste in pridobiva na vrednosti. Radovedni smo, ako bo tudi to notiral «Avtonomist», kakor je do sedaj notiral z očitno škodoželjnostjo vsak teden padanje krone, pozabil je pa vedno povedati, da se dobi za eno našo krono — okoli dvajset avstrijskih.

Konjski grob.

Pa smo se skupaj zbrali ljubljanski luštni kavelni, občinskem svetu jo zapeli, da vsa Ljubljana se smeji.

Najfletnejši vseh, fant od fare, junak junakov je Kocmur; zelo tud' socijalno čuti, modrosti poln ima mehur.

Ko v svetu so o konjskih silah in dovni moči govorili, je spomnil se, da so v Črnučah ogromno mrtvih konj vtopili;

in njemu žal za te je sile, ki erknile so svoje dni... V Črnučah tam pod mostom v Savi šest tisoč — vruga — jih leži.

Razno.

— Češkoslovaško-jugoslovanska liga je bila usatnovljena v Ljubljani v svrhu poglobitve gospodarskih in kulturnih stikov med obema bratskima narodoma. Predsednik je g. dr. Triller. Češkoslovaški generalni konzul v Ljubljani, g. dr. Beneš, ki tako vneto in požrtvovalno podpira vsa naša narodna stremjenja, je podaril tudi ligi ob njeni ustanovitvi 10.000 kron.

— Ubogi Korošec! V Beogradu likvidirajo ministristvo prehrane. Ko je vodil to ministristvo dr. Korošec, je naročil v Ameriki za celih 15 milijonov dolarjev — najfinejših ženskih toalet, balskih oblek in podobnih «živih». Država še obrestí od tega zneska težko plačuje pri sedanjih valutnih razmerah, na plačanje računa pa nitj misliti ni. O, Korošec, Korošec, ta bi Jugoslavijo res kmalu spravil na beraško palico, ako bi malo dalje ministroval!

— Fašistovski pohod na Ljubljano! V Rimu je bil shod fašistov iz cele Italije in tam se je pritoževal tržaški poslanec Giunta, da ima Jugoslavija okolu 200.000 mož broječo vojsko, pripravljeno za vojno, Italija ima pa na meji samo 250 mož finančne straže! Oglasil se je k besedi voditelj vseh fašistov, Mussolini in zavpil: «Saj smo mi tu. Napravi se kaznovalni pohod v Ljubljano! Navzoči fašisti so od navdušenja kar besneli, ko bi se jih pa v resnici poslalo proti Ljubljani, bi se kmalu zaslišali obupni kliki: «mama mia».

— Lep patriot! Trgovski potnik Ignac Koritnik iz Rajhenburga je v Prevaljah tako hujskal proti Jugoslaviji, da je moral biti izgnan iz kraja. Odšel je v Maribor, pa ne da bi se spametoval, ampak

je tudi tam v nekem lokalu udrihal po Jugoslaviji. Prisotni gosti so storili svojo dolžnost in hujskaški trgovski potnik je bil izgan tudi iz Maribora in okolice za vedno. Tak zagrizenec se bo še večkrat «spozabil», kar bo imelo vedno slabe posledice za njega.

— Lepo po vrsti. V Mariboru je še vedno obstajalo društvo «Deutscher Verein für Marburg», ki je gotovo pospeševalo stremjenja renegatov in vsenemcev, vsekakor naši državi nenaklonjenih elementov. Samo se društvo seveda ni hotelo raziti, kar bi bilo najprimernejše, metle pa bilo ni. Sedaj se je pa tako potrebna metla našla in «Deutscher Verein für Marburg» je — razpuščen.

— Čudne razmere. Iz vrst kr. varnostne straže se nam poroča, da sta prišla po dolgem času vendar v disciplinarno preiskavo zaradi svojega germanstva in germanofilstva revirna nadzornika F. in D. Obenem se pa sliši, da se hoče oba imenovati za okrajna nadzornika v IX. čin, razredu in dodeliti prvega v Maribor, drugega pa v Celje. Pri ljubljanski policiji morajo vladati res čudne razmere. Revirna nadzornika sta postala — po osvobojenju! — ta dva notorična nemčurja in sedaj naj se pošljeta ta dva človeka celo na še vedno vroča mariborska in celjska tla, kjer nemčurstvo še vedno cvete in bi morala biti vsaj policija v vsakem, posebno pa tudi v narodnem oziru popolnoma zanesljiva! Za božjo voljo, kam, pa to vodi? Ali je naša država res samo zato tukaj, da redi notorične nemčurje, ki jih dr. Skubel ni mogel vzeti s seboj na Dunaj, ker niti za sebe ni bil gotov, da pride tam pod streho? Tu je potrebna temeljita remedora!

— Je to kaka kazen? V Mariboru je služboval pri železniški policiji neki Pantič, znan po svojih ekscesih. Kot kazen za vse v Mariboru izvršene ekscese, ki ga popolnoma diskvalificirajo za policijsko službo, je dobil — premestitev. Ni nam znano, kam je prestavljen, ali premestitev ni nobena kazen za človeka, ki je večkrat dokazal, da ni za policijsko službo.

— Laška nadloga. Prejeli smo: Trotoar pred kavarno «Slon» v Ljubljani bo kmalu preozek. Vsak tržni dan je tam vse polno fašistovskih mešetarjev, ki zastavljajo prehod in oblastno parlajo v lepi toskanščini ali pa tudi v tržaškem žargonu. Kaj delajo ti ljudje v Ljubljani? Saj je vendar izvoz živine v Italijo prepovedan. Ali koljejo živino tukaj in uvažajo v Italijo meso? Ali plačajo kaj davka? Koliko so podpisali investicijskega posojila, da dobe vagone za izvoz?

— Ta je pa lepa! V Mariboru je s trga zginilo mleko, odkar mu je določena maksimalna cena 8 kron. Neka kmetica za maksimalno ceno ni vedela in je prinesla

mleko na trg in tam so jo tržni organi opozorili, da ne sme prodajati mleka dražje kot po 8 kron. Kmetica se je tako razjezila, da je mleko rajše izlila na tla, kakor da bi ga prodala po 8 kron liter! To je res že skrajna posurovelost!

— Rapalski kolki. Ob prvi obletnici rapalske pogodbe je izdala Ciril-Metodova družba rapalske kolke. Upati in pričakovati je, da bo poraba teh kolkov velika.

Največja zaloga klavirjev in pianinov v Ljubljani.

Tvrda J. Dolenc, Ljubljana, Hlišerjeva ulica 8, priporoča v nakup najboljše instrumente prvovrstnih tovarov po sedelnih in zmernih cenah.

**POLNOGUMIJASTI
OBROCI ZA TOVORNE
AVTOMOBILE
PNEVMATIKA ZA KO-
LESA IN AVTOMOBILE
KOLESA
AVTOMOBILI
NAJCENEJE**

**J. GOREC
LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA C. 14**

V trgovini

O. BERNATOVIČ

Mestni trg 5

se dobe še po jako nizki ceni:

moške obleke	od 650 K naprej
Raglan	1100 " "
moške hlače	150 " "
damski plašči	550 " "
damski kostumi	600 " "
damske mod. obleke	900 " "
damska krita	300 " "
in kožuhovina	300 " "

Vse te stvari so na ogled o vsakem času.

„JADRAN“ d. z. o. z. LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 9

priporoča:

kolonijalno in špecerijsko
blago ter žitne pridelke.

Točna in solidna postrežba.

Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

**velenjski, šentjanški
in trboveljski premog**

vseh kakovosti, cele vagone po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški in črni premog.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG, d. d. v LJUBLJANI, Nunska ulica šte v. 19.

Jadranska banka — Beograd.

Podružnice:

Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.

Wien, Opatija, Trst, Zadar, New-York, Frank Sakser, State Bank.

Prevzema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. Prevzema in izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Poslovne zveze z vsemi večjimi mesti v tuzemstvu in inozemstvu.